

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز تحقیقات کشاورزی شهید مقبل جیرفت و کهنوج

دستور العمل فنی
تغذیه خرما

معاونت پژوهشی
کمیته انتشارات ۱۳۹۱

مقدمه

خاک با شوری کمتر از ۴ دسی زیمنس بر متر و آب با شوری کمتر از ۲۷۰۰ میکرو موس بر سانتیمتر، برای نخل مناسب است. در صورتیکه میزان شوری خاک به ۶/۸ دسی زیمنس بر متر و شوری آب به ۴۵۰۰ میکرو موس بر سانتیمتر برسد، میزان عملکرد ده درصد کاهش می یابد.

۱- تغذیه با کودهای شیمیایی پر مصرف

برای تغذیه بهینه لازم است ابتدا آزمون خاک انجام شود به این ترتیب که در بهمن ماه نمونه برداری خاک بصورت مرکب (از سایه انداز چندین درخت) و از عمق های ۳۰ - ۶۰ و ۰ - ۳۰ سانتی متر انجام شود. انواع کودهای ازته مناسب: اوره، سولفات آمونیم و یا نترات آمونیم.

الف - کود ازته :

میزان مصرف:

- اوره: به ازاء هر سال سن درخت ۲۰۰ گرم

- سولفات آمونیوم: به ازاء هر سال سن درخت ۴۴۰ گرم که در خاک های آهکی بهتر است از این منبع استفاده شود. (مثلاً برای درخت با سن ۱۰ ساله و بیشتر حدود چهار و نیم کیلو گرم لازم است).

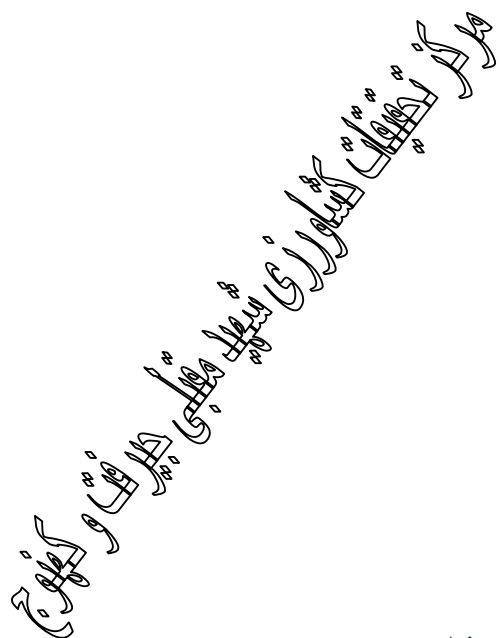
- نترات آمونیوم: به ازاء هر سال سن درخت ۲۶۵ گرم. در اراضی با شوری بالاتر از ۴ دسی زیمنس، نباید از این کود ازته استفاده شود.

زمان و چگونگی مصرف کود ازته :

کود ازته را باید در دو نوبت، نیمی از آن اواخر بهمن یا اوایل اسفند و نیم دیگر در اردیبهشت ماه و بصورت نواری در سایه انداز درخت در فاصله ۱/۵ متری تنه درخت در عمق ۳۰ سانتی متری خاک مدفون و بلافاصله آبیاری نمود. کود دهی باید قبل از رنگ گیری خرما انجام شود.

ب- کود فسفره :

میزان مصرف کود فسفره بر اساس آزمون خاک تعیین می شود. این میزان در خاک های فقیر از فسفر، حدود ۱۵۰ تا ۱۷۰ گرم به ازاء هر سال سن درخت و برای درختان بالای ده سال، حدود ۱/۵-۱/۷ کیلو گرم از منبع فسفات آمونیوم یا سوپر فسفات تریپل تامین می شود.

شناسنامه

- عنوان: دستورالعمل فنی تغذیه خرما
- نویسنده: آرش صباح، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی جیرفت و کهنوج
- تنظیم و ویرایش ادبی: پیمان نامور، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی جیرفت و کهنوج
- چاپ و تکثیر: واحد ترویج و انتقال یافته های تحقیقاتی مرکز
- سال انتشار: زمستان ۱۳۹۱
- شماره ثبت: ۱۱-۲۸۰-۱۲۱۴
- تیراژ: ۱۰۰ نسخه
- آدرس: جیرفت- مرکز تحقیقات کشاورزی جیرفت و کهنوج
- آدرس پستی: جیرفت- ص. پ ۷۸۶۱۵ - ۱۱۵
- آدرس پست الکترونیکی: markaz_jiroft@yahoo.com

وامد ترویج و انتقال یافته های تحقیقاتی

ج- کود پتاسه :

میزان مصرف کود پتاسه بستگی به آزمایش خاک دارد. در خاک های فقیر از پتاسیم، حدود ۱۵۰ تا ۲۰۰ گرم به ازاء هر سال سن درخت که برای درختان بالای ۱۰ سال حدود ۱/۵ تا ۲ کیلو گرم و از منبع سولفات پتاسیم تامین می شود.

زمان مصرف کودهای فسفره و پتاسه: کودهای فسفره و پتاسه را باید در بهمن ماه و در سایه انداز درخت استفاده کرد.

۲- کودهای شیمیایی کم مصرف :

میزان مصرف: برای درختان با سن بالای ده سال

آهن: ۱۰۰ گرم سکوسترین آهن

منگنز: ۳۰۰ تا ۳۵۰ گرم سولفات منگنز

روی: ۳۰۰ تا ۳۵۰ گرم سولفات روی

زمان مصرف: کودهای سولفات منگنز و روی به همراه کودهای فسفره و پتاسه در بهمن ماه و در سایه انداز درخت استفاده می شود اما کود سکوسترین آهن حتما باید بصورت تنها و یا با کودهای ازته استفاده شود.

۳- کود دامی :

این کودها نقش مهمی در اصلاح خاک دارند. بهتر است از کودهای سالم (غیر شور)، از نوع کود گاوی پوسیده، استفاده شود.

مصرف کود دامی برای درختان بالای ۱۰ سال، هر دو سال یک بار و حدوداً ۵۰ تا ۶۰ کیلو گرم برای هر درخت، در بهمن ماه توصیه می شود.

زمان مصرف کودها در آبیاری قطره ای:

تمام کود فسفر، پتاس، حیوانی و ۲۰ درصد کود ازته در نیمه دوم بهمن تا نیمه اول اسفندماه بصورت نواری در سایه انداز درخت در عمق ۳۰ سانتی متری خاک مدفون و بلافاصله آبیاری گردد. مابقی کود ازته مورد نیاز، بصورت هفتگی از طریق سیستم آبیاری قطره ای تا اواسط اردیبهشت ماه مصرف شود. کودهای حاوی عناصر کم مصرف نیز بصورت یک هفته در میان، از طریق سیستم آبیاری قطره ای تا اواسط اردیبهشت ماه در اختیار درخت قرار می گیرند. در مورد کود حاوی آهن نکته قابل توجه این است که میزان مصرف کود، از سن ۱۰ سالگی به بعد، ثابت در نظر گرفته می شود.

توجه: بهتر است توصیه دقیق کودی برای هر باغ، با توجه به شرایط آن باغ از لحاظ خصوصیات آب و خاک و توسط کارشناس متخصص تغذیه مراکز تحقیقاتی انجام شود.